

РЕШЕНИЕ

№ 376

гр. Бургас, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, I VI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: **ДИАНА ИВ. АСЕНИКОВА
ЛЕФТЕРОВА**

при участието на секретаря **МАРИЯ АП. МИЛЕВА**
като разгледа докладваното от **ДИАНА ИВ. АСЕНИКОВА ЛЕФТЕРОВА**
Гражданско дело № 20232120107782 по описа за 2023 година

Производството е **БЪРЗО** – по реда на чл. 310, ал. 1, т. 1, пр. 1 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба на **М. М. М.-Г.**, ЕГН: *****, с адрес: гр. Б.,
против **ОУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ – гр. Бургас**, с Булстат: 000042565, с адрес: гр.
Бургас, ж.к. „Възраждане“, ул. „Любен Каравелов“ № 69, със законен представител: П.М. –
Директор, за **ОСЪЖДАНЕ** на ответника да заплати на ищцата следните суми: 1482, 18 лева,
представляваща дължима актуализация на основното трудово възнаграждение с минимум 15
% върху основното трудово възнаграждение за периода от *** год., включително; 50 лева –
обезщетение за забава за периода от 01.09.2023 г. до 20.12.2023 г., ведно със законната лихва
за забава върху главницата, считано от подаване на исковата молба в съда – 21.12.2023 г., до
окончателното изплащане на сумата. Претендират се и разноски.

В исковата молба са изложени твърдения, че по силата на Трудов договор № ЛС- ***
год. ищцата е изпълнявала в ответното училище длъжността „****“, като трудовото ѝ
правоотношение е било прекратено със Заповед № *** год. на основание чл. 328, ал. 1, т. 10
от КТ, считано от 01.08.2023 год. Отбелязва се, че ищцата е член на Синдиката на
българските учители (СБУ), като за времето, през което е съществувало трудовото ѝ
правоотношение с ответника, е била синдикален член на синдикалната организация в
същото училище. Сочи се, че с Анекс № до 1-192/10.08.2023 год. към Колективния трудов
договор за системата на училищното и предучилищното образование № Д 01-269 от
06.12.2022 год., страна по който е и СБУ, страните са постигнали съгласие и е изменен

текстът на чл. 27 от същото КТД в следния смисъл: „(1) За системата на предучилищното и училищно образование се определят минимални работни заплати, считано от 01.01.2023 год., както следва: т. 2 б „б“ *** – 1763 лв.; (2) Осигурените средства от държавния бюджет на Република България за 2023 год. в размер на 524 млн.лв. се разходват единствено и само за увеличение, считано от 01.01.2023 год., на индивидуалните работни заплати на заетите през този период в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедagogически персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя; (3) т. 2 Индивидуалните основни заплати на *** които към момента на увеличението са в диапазона между старите и новите минимални работни заплати или са по-високи от тях, се увеличават с не по-малко от 15 %“. Твърди се, че със Заявление вх. № *** год. и Допълнително заявление от 07.11.2023 год. до Директора ответното училище ищцата е поискала да ѝ бъде изплатена дължимата сума от актуализацията на работната заплата за периода от 01.01.2023 год. (от изменението по КТД) до 01.08.2023 год. (прекръпяване на трудовото ѝ правоотношение). Посочва се, че по направеното искане Директорът на ответното училище е постановил отказ с доводи, че липсва правно основание след прекръпяване на трудовото ѝ правоотношение едностранно да увеличи, начисли по ведомост и изплати дължимо трудово възнаграждение за минал период. Навеждат се доводи, че този отказ противоречи на материалния закон – Параграф 2 от Наредба за изменение и допълнение на МОН на Наредба № 4 от 2017 год. на МОН за нормиране и заплащане на труда, чл. 22, ал. 3, т. 3 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ), чл. 118, ал. 3 КТ, както и на горепосочените уговорки от КТД. Сочи се, че ответникът дължи на ищцата и лихва за забава върху дължимите суми от момента, в който са станали изискуеми.

В срока по чл. 131 ГПК по делото е постъпил писмен отговор от ответното училище, което оспорва предявените иски по основание и размер, като моли за отхвърлянето им и за присъждане на разноси. Не се оспорват обстоятелствата, че в периода от *** г. ищцата е заемала в ответното училище длъжността „***“, както със Заповед № *** г. е била освободена от длъжността поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Поддържа се, че предвиденото увеличение е дължимо само за служителите, които към датата на подписването на анекса – 10.08.2023 г., са били членове на някоя от синдикалните организации, страни по цитирания Анекс към КТД за системата на предучилищното и училищното образование, а ищцата е била освободена преди подписването на анекса и така е престанала да бъде член на синдикалната организация в училището. Излагат се доводи, че посочената в Анекса дата – 01.01.2023 г., не е дата на влизане в сила на договорните клаузи, а началният момент, от който се увеличават работните заплати на лицата, които притежават качеството работници и служители към момента на постигане на договореността – 10.08.2023 г. Отбелязва се, че в този смисъл са указанията, дадени с от заместник-министър на образованието и науката относно прилагане на Анекса от 10.08.2023 г. към КТД от 06.12.2023 г. за системата на предучилищното и училищното образование.

В съдебно заседание ищцата се явява лично и с пълномощника адвокат Р. Ц., като поддържа предявените искове, уточнява началото на периода на дължимост на обезщетението за забава, както и начина на формиране на размерите на претендираните суми, въз основа на което прави искане за изменението на исковите чрез увеличение на размерите им.

В съдебно заседание ответникът се представлява от пълномощника адвокат Б., която моли за отхвърляне на предявените искове. Уточнява, че съгласно вътрешните правила конкретното увеличение на основните работни заплати на учителите в ответното училище е било в размер на 18 %, начислени върху основната работна заплата, която за ищцата е била в размер на 1662 лева, като върху получена сума се начислява допълнително възнаграждение за трудов стаж. Твърди се, че за исковия период от месец Януари до месец Юни 2023 г. трудовият стаж на ищцата е бил 38 години и съответно увеличението на brutната заплата за прослужено време би било в размер на 38 %, а за месец юли има навършени 39 години и съответно увеличението би било 39 %.

С протоколно определение от 07.02.2024 г. съдът е допуснал на основание чл. 214, ал. 1 ГПК изменение на предявените искове чрез увеличение размерите им, както следва: искът за главница, първоначално предявен за сумата от 1482, 18 лева, се счита предявен за сумата от **2892, 87 лева**, а искът за обезщетение за забава върху главницата, първоначално предявен за сумата от 50 лева, се счита предявен за сумата от **117, 03 лева** и за периода от *** г.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Правната квалификация на предявените обективно кумулативно съединени осъдителни искове е **чл. 128, т. 2 вр. чл. 59 КТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД**.

По главния иск с правно основание чл. 128, т. 2 вр. чл. 59 КТ:

За уважаване на предявения главен иск с правно основание чл. 128, т. 2 КТ следва да се установи наличието на следните материални предпоставки (юридически факти): 1) наличие на трудово правоотношение между страните за исковия период; 2) ищецът да е престириал в полза на ответника работна сила за исковия период; 3) неизпълнение на задължението на ответника да заплати на ищеца трудово възнаграждение в пълния му дължим размер.

За безспорни и ненуждаещи се от доказване са обявени обстоятелствата, че по силата на трудово правоотношение за исковия период от *** г. ищцата М. М. М. е заемала в ответното ОУ „Любен Каравелов“ – гр. Бургас длъжността „***“, както и че със Заповед № *** г. трудовото й правоотношение е било прекратено, считано от ***г., поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Следователно са налице първите две предпоставки за уважаване на предявения иск.

Спорът между страните се свежда до наличието на третата предпоставка – неизпълнение на задължението на ответника да заплати на ищцата трудово възнаграждение в пълния му дължим размер. По делото не се твърди, че ответникът е изплатил на ищцата

увеличение на трудовото ѝ възнаграждение за процесния период. Следователно спорен по делото е правният въпрос, дали ищцата има право на получи трудово възнаграждение в увеличен размер за исковия период от *** г.

От представената служебна бележка, издадена от Синдиката на българските учители към КНСБ, се установява, че ищцата е била член на синдикалната организация към ответното училище за процесния период, а от 01.08.2023г. е индивидуален член на Синдиката на българските учители, както и че редовно е заплащала членския внос. Последното е установимо и от представените фишове за заплата, където са отбелязани удържки от трудовото възнаграждение на ищцата за синдикален членски внос към КНСБ.

Представен е по делото подписан Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование Д 01-269 от 06.12.2022 г., сключен между представители на Министерство на образованието и науката, Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България, Сдружението на директорите в средното образование в Република България, като работодатели от една страна, и на Синдиката на българските учители към Конфедерацията на независимите синдикати в България, Синдиката „Образование“ към Конфедерацията на труда „Подкрепа“, Независимия учителски синдикат към Конфедерацията на независимите синдикати в България, като синдикати от друга страна. Клаузата на чл. 4 гласи, че постигнатите между страните договорености са минимални, имат задължителен характер и се прилагат за работниците и служителите, членове на синдикалните организации и за работодателите – членове на организациите на работодателите – страни по договора.

Приложен е по делото и подписан от представителите на страните по горепосочения колективен трудов договор Анекс № Д01-192/10.08.2023 г., с който е изменен чл. 27 от договора, касаещ минималните основни заплати за системата на училищното и предучилищно образование. С ал. 1, т. 2, б. „б“ от анекса е определена минимална основна работна заплата за *** заемащи длъжността „***“, каквато е и ищцата, в размер на 1763 лв., **считано от 01.01.2023 г.** В ал. 2 от анекса е посочено, че осигурените средства от държавния бюджет се изразходват единствено за **увеличение, считано от 01.01.2023г.**, на индивидуалните работни заплати на заетите в системата и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя. Съгласно ал. 3, т. 2 от анекса индивидуалните работни заплати на *** които **към момента на увеличението** са в диапазона между старите и новите минимални работни заплати или са по-високи от тях, се увеличават с не по-малко от 15 %.

При така установените факти съдът достига до следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 128, т. 2 КТ работодателят е длъжен да плаща в установените срокове на работника или служителя уговореното трудово възнаграждение за извършената работа. Това е основно задължение на работодателя като насрещна престация за предоставената му и използвана от него работна сила на работника или служителя.

На основание чл. 50 КТ с колективния трудов договор се уреждат въпроси на

трудовете и осигурителните отношения на работниците и служителите, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона. Чл. 50, ал. 2 КТ гласи, че колективният трудов договор не може да съдържа клаузи, които са по-неблагоприятни за работниците и служителите от установените в закона. Съгласно чл. 51б, ал. 1 КТ колективен трудов договор по отрасли и браншове се сключва между съответните представителни организации на работниците и служителите и на работодателите. Разпоредбата на чл. 53, ал. 1 КТ повелява, че колективният трудов договор се сключва в писмена форма, в три екземпляра – по един за всяка от страните и един за съответната инспекция по труда, и се подписва от представителите на страните. Правилото на чл. 54, ал. 1 КТ гласи, че колективният трудов договор влиза в сила от деня на сключването му, доколкото в него не е уговорено друго. На основание чл. 56 КТ колективният трудов договор може по всяко време да бъде изменен по взаимно съгласие на страните по реда за неговото сключване, като за измененията в колективния трудов договор се прилагат чл. 53 и 54 КТ. Разпоредбата на чл. 57 КТ предвижда, че колективният трудов договор има действие спрямо работниците и служителите, които са членове на синдикалната организация – страна по договора. Съгласно чл. 59 КТ при неизпълнение на задълженията по колективния трудов договор иски пред съда могат да предявят страните по него, както и всеки работник или служител, спрямо когото колективният трудов договор се прилага.

По делото не се твърди и не се установява наличието на основание за недействителност на представените Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование Д 01-269 от 06.12.2022 г. по чл. 51б КТ (КТД) и Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към него (Анекса), поради което съдът приема, че договорът, ведно с изменението му, обвързват страните по него. Установено по делото, че в процесния период от *** г. ищцата е заемала в ответното училище длъжността „***” и е била член на Синдиката на българските учители към КНСБ, поради което съдът намира, че ищцата има качеството на служител, спрямо когото КТД се прилага. Спорният по делото правен въпрос се свежда до това, дали Анексът към КТД, с който са определени минималните основни работни заплати на служителите със задна дата – считано от 01.01.2023г., се прилага и по отношение на тези служители, които към датата на приемане на Анекса са с прекратено трудово правоотношение, респ. кой е релевантният момент към който следва да се определи кръгът от лица, по отношение на които се предвижда увеличение на трудовите възнаграждения.

Разпоредбата на § 46 от ПЗР на Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (обн. ДВ. бр. 66 от 01.08.2023г.) предвижда, че **законът влиза в сила от 1 януари 2023 г.** (с изключение на конкретно посочени параграфи от ПЗР, които нямат отношение към настоящия казус). С разпоредбата на § 2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда (обн. ДВ. бр. 75 от 01.09.2023 г.) е изменено Приложение № 3 относно минималните размери на основните месечни работни заплати на *** като за педагогически специалист на длъжността „***“ е предвидена сумата от 1763 лева. Съгласно § 3 от Заключителните разпоредби към Наредба за изменение и

допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда (обн. ДВ, бр. 75 от 01.09.2023 г.) Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“, с изключение на § 2, който влиза **в сила от 1 януари 2023 г.** Наредбата е издадена от Министъра на образованието и науката на основание чл. 22, ал. 9 във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 18 от Закона за предучилищното и училищното образование и е съгласувана с министъра на труда и социалната политика и с министъра на финансите. Изменението на КТД с Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. също предвижда нови размери на минималните основни възнаграждения, **считано от 01.01.2023 г.**

Съгласно чл. 14, ал. 1 от Закона за нормативните актове обратна сила на нормативен акт може да се даде само по изключение, и то с изрична разпоредба. Обратното действие като правен институт представлява фикция, по силата на която законодателят постановява настъпването на определени правни последици към един минал момент, към който не се е осъществил правопораждащият ги юридически факт, по съображения за справедливост и социална целесъобразност. С фикцията на обратното действие законодателят преурежда вече възникналите в предходен момент правоотношения между правните субекти. Забавеното приемане на Закона за държавния бюджет за 2023 г. и свързаното с това забавено увеличение на минималните основни възнаграждения на педагогическите специалисти, предвидено с Наредбата, са именно такива обстоятелства, които са обусловили волята на нормотвореца да придаде обратно действие на предвиденото увеличение, считано от 01.01.2023 г., а не от датата на влизане в сила на Наредбата. Сключването на Анекса към КТД на 10.08.2023 г. също е обусловено от забавеното приемане на закона за държавния бюджет за съответната година и съпътстващото го изменение в Наредбата относно заплащането на труда, тъй като КТД не може да съдържа клаузи, които са по-неблагоприятни за служителите от установените в закона.

По изложените съображения относно действието на горепосочените разпоредби от Закон за държавния бюджет, Наредбата и КТД съдът приема, че договорните клаузи от КТД, предвиждащи увеличение на минималните основните работни заплати за системата на училищното и предучилищно образование, следва да се прилагат и по отношение на лицата, които към 01.01.2023 г. са били заети в системата на училищното и предучилищно образование и са били членове на синдикални организации, които са страни по КТД, каквато е била и ищцата за периода от *** г.

Ирелевантно е обстоятелството, че трудовият договор на ищцата е бил прекратен, считано от 01.08.2023г., тъй като исковият период е заявен от *** г. Прекратяването на трудовото правоотношение на ищцата преди подписването на Анекса не представлява такъв правопогасяващ юридически факт, който да отнеме правото ѝ да получи увеличение на трудовото ѝ възнаграждение, дължимо за периода от *** г. Подобен извод не намира опора нито в КТД, нито в закона.

По изложените съображения съдът приема, че ищцата има право да получи предвиденото с Анекса към КТД увеличение на трудовото ѝ възнаграждение за процесния период от *** г., поради което предявеният главен иск се явява доказан по основание.

Безспорни по делото са обстоятелствата, че към 01.01.2023 г. основната работна заплата на ищцата е била в размер на 1662 лева, че със заповед на директора на ответното училище е определено конкретно увеличение на основните работни заплати на учителите в ответното училище в размер на 18 %, както и че за исковия период от 01.01.2023 г. до 01.06.2023 г. трудовият стаж на ищцата е бил 38 години, а за месец 07.2023 г. – 39 години. Липсва спор и по отношение на механизма на изчисляване на дължимото увеличение на работната заплата на ищцата, а именно – 18 % върху основаната заплата от 1662 лева + увеличението на brutната заплата за прослужено време в размер на 38 % за периода от 01.01.2023 г. до 01.06.2023 г. и в размер на 39 % за м. юли 2023 г. При тези безспорни обстоятелства и на основание чл. 162 ГПК съдът определи, че дължимото увеличение на трудовото възнаграждение на ищцата за периода от 01.01.2023 г. до 01.07.2023 г. възлиза на 2892, 87 лева. Ето защо предявеният главен иск следва да бъде уважен в пълния му изменен размер от 2892, 87 лева.

По акцесорния иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

За уважаване на предявения акцесорен иск следва да се установи освен наличието на главен дълг съобразно горените изводи, така и изпадането на работодателя в забава. В процесния случай ищцата претендира обезщетение за забава за периода от 01.09.2023 г. (датата на влизане в сила на изменението на Наредбата) до 20.12.2023 г. (деня, предхождащ постъпване на исковата молба в съда) върху неизплатеното увеличение на трудовото й възнаграждение, извършено с КТД от 10.08.2023 г., считано от 01.01.2023 г.

Съгласно чл. 128, т. 2 КТ работодателят е длъжен в установените срокове да заплаща уговореното трудово възнаграждение за извършената работа. Разпоредбата на чл. 245 КТ предвижда, че при добросъвестно изпълнение на трудовите задължения на работника или служителя се гарантира изплащането на трудово възнаграждение в размер 60 на сто от brutното му трудово възнаграждение, но не по-малко от минималната работна заплата за страната, като разликата до пълния размер на трудовото възнаграждение остава изискуема и се изплаща допълнително заедно със законната лихва. На основание чл. 270, ал. 2 КТ трудовото възнаграждение се изплаща авансово или окончателно всеки месец на два пъти, доколкото не е уговорено друго.

Въз основа на изложеното съдът приема, че към 01.09.2023 г. ответникът е изпаднал в забава по отношение на задължението си за изплати на ищцата дължимото увеличение на работната заплата за периода от *** г.

На основание чл. 162 ГПК съдът определи, че размерът на дължимото обезщетение за забава върху главницата от 2892, 87 лева за периода на забава от *** г. възлиза на 117, 03 лева. Ето защо предявения акцесорен иск следва да бъде уважен в пълния му предявен размер.

Предвид забраната на чл. 243, ал. 2, пр. 2 ГПК не следва да бъде допускано предварително изпълнение на невлязлото в сила решение, доколкото ответното училище е държавно учреждение.

По разноските:

Предвид изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 6 вр. с чл. 83, ал. 1, т. 1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на Районен съд – Бургас сумата от 165, 71 лева, представляваща сбор от дължимите държавни такси за разглеждане на предявените искове, от чието внасяне ищцата е била освободена. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищцата има право на разноски съобразно направеното искане за присъждането им и представените доказателства за извършването им, а именно за сумата от 500 лева, представляваща заплатено адвокатско възнаграждение.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ОУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ – гр. Бургас, с Булстат: 000042565, с адрес: гр. Бургас, ж.к. „Възраждане“, ул. „Любен Каравелов“ № 69, да заплати на **М. М. М.**, ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., следните суми: **2892, 87 лева** – неизплатено увеличение на основното трудово възнаграждение за периода от *** год.; **117, 03 лева** – обезщетение за забава за периода от *** г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от подаване на исковата молба на 21.12.2023 г. до окончателното изплащане на сумата; **500 лева** – разноски за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА ОУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ – гр. Бургас, с Булстат: 000042565, с адрес: гр. Бургас, ж.к. „Възраждане“, ул. „Любен Каравелов“ № 69, да заплати по сметка на Районен съд – Бургас сумата от **165, 71 лева** – дължими държавни такси.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд – Бургас в двуседмичен срок, считано от датата на обявяването му – 21.02.2024 г.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____